

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ЛІСІВНИЦТВА

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан географічного факультету
 /Калинич І.В. /
«30» червня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МИСЛИВСТВОЗНАВСТВО

Рівень вищої освіти другий (магістерський)
Галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство
Спеціальність 205 Лісове господарство
Освітня програма Лісове господарство
Статус дисципліни Обов'язкова
Мова навчання українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Мисливствознавство» для здобувачів вищої освіти галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» спеціальності 205 «Лісове господарство» освітньої програми «Лісове господарство».

Розробник: Потіш Л.А., доцент, к.б.н., зав. кафедрою лісівництва

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри лісівництва протокол № 11 від «27» червня 2023 р.

Завідувач кафедри Потіш Л.А. доц. Потіш Л.А.

Схвалено науково-методичною комісією географічного факультету протокол № 11 від «30» червня 2023 р.

Голова науково-методичної комісії Потіш Л.А. (Потіш Л.А.)
підпис прізвище та ініціали

© Потіш Л.А., 2023 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2023 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 5	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 150	1	1
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин: для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 5	1	1
	Лекції:	
	32	8
	Практичні (семінарські):	
	28	6
Вид підсумкового контролю: письмове тестування на комп'ютері	Самостійна робота:	
Форма підсумкового контролю: залік	90	136

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою навчальної дисципліни «Мисливствознавство» є вивчення механізмів впливу господарської діяльності людини на угіддя і популяції мисливських тварин; поясненні вивчених явищ, їх біологічної та прикладної суті; вивченні шляхів керування популяціями мисливських тварин в оптимальному для природи і людини напрямку.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальні компетентності:

- Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми (ЗК 1).
- Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт (ЗК 6).
- Здатність працювати в міжнародному контексті (ЗК 7).

Фахові компетентності:

- Здатність критично осмислювати проблеми лісового господарства й дотичні міждисциплінарні проблеми та приймати ефективні рішення щодо їх вирішення (ФК 1).
- Здатність розробляти та реалізовувати поточні та стратегічні плани розвитку підприємств лісової галузі, беручи до уваги ресурси, ризики, а також економічні, правові та екологічні аспекти (ФК 4).
- Здатність здійснювати просвітницьку діяльність серед населення для формування в них екологічного мислення, свідомості та відповідальності за стан довкілля (ФК 6).
- Здатність розробляти методи та застосовувати сучасний досвід для вирішення проблеми розвитку мисливського господарства, впорядковувати мисливські угіддя та організовувати мисливські господарства, розробляти напрямки розвитку мисливського туризму (ФК 7).

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Оскільки дисципліна вивчається у першому семестрі, передумов не передбачено.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Лісове господарство», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Оцінювати стан лісових фітоценозів, лісових ресурсів в конкретних лісорослинних умовах, їх потенціал та прогнозувати можливості використання.	ПРН-6
Розробляти та реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері лісового господарства з урахуванням доступних ресурсів та ризиків, а також економічних, правових та екологічних аспектів.	ПРН-7
Застосовувати сучасні експериментальні та математичні методи, цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язання складних задач лісового та мисливського господарства.	ПРН-11
Розробляти та реалізовувати проекти екологічно-безпечних прийомів і технологій ведення лісового та мисливського господарства з урахуванням природно- кліматичних особливостей регіону та економічної ефективності.	ПРН-14

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Мисливствознавство»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Вміти проводити розрахунки проекту організації мисливських угідь користувача мисливських угідь. Вміти подавати статистичну та іншу звітність органу державного управління у сфері мисливського господарства.	ПРН-7
Вміти розрахувати розмір необхідних біотехспоруд	ПРН-14
Знати використовувати сучасні програмні комплекси для організації та функціонування мисливських товариств, підприємств.	ПРН-11
Вміти проводити розрахунки та коригувати їх на основі порівняння із отриманими польовими спостереженнями.	ПРН-6, ПРН-14

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- тестовий контроль після вивчення кожного розділу навчальної дисципліни;
- усний захист практичних робіт;
- самостійна робота: робота з інформацією в бібліотеках, в тому числі електронних та виконання розрахункових робіт.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: захист практичних робіт, тестовий контроль після вивчення кожного розділу навчальної дисципліни.

Форма модульного контролю: письмова модульна контрольна робота (тестування).

Форма підсумкового семестрового контролю: залік у формі тестування.

Розподіл максимальних балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота					Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	CP	25	50
5	5	5	5	5		

T1, T2 ... – теми практичних робіт, CP – самостійна робота.

Розподіл максимальних балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота					Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	CP	25	50
5	5	5	5	5		

T1, T2 ... – теми практичних робіт, CP – самостійна робота.

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні заняття	4	20	4	20
Самостійна робота	1	5	1	5
Модульна контрольна робота	1	25	1	25
Разом	6	50	6	50

Критерії оцінювання практичних робіт

За навчальною програмою, засобом поточного контролю є усний захист практичних робіт. Оцінювання практичних робіт проводиться таким чином: максимальна кількість балів за практичну роботу становить 4 бали, з них, за правильно виконану, відповідно оформлену і вчасно подану роботу, здобувач отримує 1 бал, решту балів здобувач добирає при усному захисті. Критерії оцінювання відповідей на запитання наводяться нижче:

К-сть балів

Критерії

3,0-2,1

Повне засвоєння та суб'єктивне усвідомлення матеріалу. Твердження чітко аргументовані. Продемонстровано термінологічну грамотність

2,0-1,1

Повне засвоєння матеріалу, але недостатнє суб'єктивне його усвідомлення. Нечітка аргументація тверджень. Часткова термінологічна некоректність.

1,0-0

Часткове засвоєння матеріалу, суб'єктивне його не усвідомлення. Аргументація відсутня. Термінологічна неграмотність.

Критерії оцінювання самостійної роботи

Самостійна робота здобувачів, виконується шляхом написання реферату та опрацюванні питань курсу винесених на самостійне вивчення. Оцінювання останнього, здійснюється при модульному контролі, за якого 40 % тестових запитань становлять питання самостійного вивчення. За своєчасне подання роботи (реферату) на перевірку, здобувач отримує 1 бал; решта балів (макс.: 4 бали) відведена на оцінювання змістовності роботи за такими критеріями:

К-сть балів

Критерії

4,0-3,1

Структура, зміст та оформлення реферату відповідає всім вимогам. Присутня незначна кількість технічних помилок.

3,0-2,1

Структура та зміст реферату відповідає всім вимогам. Присутні нечіткі висновки. Допущено помилки в оформленні та тексті роботи.

2,0-1,1

Структура роботи відповідає вимогам. Недостатнє наповнення змістовної частини. Нелогічні висновки. Допущено помилки в оформленні та тексті роботи.

1,0-0

Структура роботи частково відповідає вимогам. Недостатнє наповнення змістовної частини. Нелогічні або відсутні висновки. Допущено помилки в оформленні та тексті роботи.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Відповідно до навчальної програми, модульна контрольна робота виконується студентами у формі тестування на комп'ютері. Модульна контрольна робота складається із 10 тестових питань. Максимальна кількість балів, які може отримати студент становить 25 балів. Відповідно, кожне питання оцінюється в 2,5 балів.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Відповідно до навчальної програми, підсумковий семестровий контроль здійснюється у формі заліку. Залік виконується студентами шляхом тестування на комп'ютері. Тест

складається із 20 тестових питань. Тестування здобувачів проводиться на Сайті електронного навчання ДВНЗ «УжНУ». Максимальна кількість балів, які може отримати студент становить 100 балів. Відповідно, кожне питання оцінюється в 4 балів. Оцінку «відмінно» (А) отримують студенти, які отримали за результатами складання заліку 90-100 балів, оцінку «добре» (В, С) – 74-89 балів, оцінку «задовільно» (D, E) - 60-73 балів, «незадовільно» (F, FX) - 59 балів і менше.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1

Тема 1. Зарубіжний досвід розвитку мисливського господарства

Світове мисливство. Мисливство в країнах Америки, Азії та Європи. Сучасні тенденції у світовому мисливстві. Міжнародна співпраця у сфері мисливства.

Тема 2. Мисливські тварини як природний ресурс загальнодержавного значення
Чинники, що визначають перспективи розвитку мисливського господарства в Україні. Законодавчо-нормативні акти, що визначають правові, економічні та організаційні засади діяльності юридичних і фізичних осіб у галузі мисливського господарства та полювання, забезпечують рівні права усім користувачам мисливських угідь у взаємовідносинах з органами державної влади щодо ведення мисливського господарства, організації охорони, використання та відтворення тваринного світу.

Основні поняття та терміни: державний мисливський фонд; мисливство; мисливське господарство; мисливські тварини; мисливські трофеї; мисливські угіддя; норма відстрілу; полювання; продукція полювання; пропускна спроможність мисливських угідь; упорядкування мисливських угідь; утримання мисливських тварин у напіввільних умовах; утримання мисливських тварин у неволі. Мисливські тварини, як природним ресурс загальнодержавного значення. Характеристика мисливських ресурсів.

Тема 3. Право власності на мисливських тварин та право користування цими тваринами

Мисливські тварини, як об'єкт права власності Українського народу. Органи державної влади, що здійснюють права власника від імені Українського народу.

Тема 4. Державне регулювання у галузі мисливського господарства та полювання

Повноваження Кабінету Міністрів України у галузі мисливського господарства та полювання. Повноваження спеціально уповноваженого державного органу виконавчої влади у галузі мисливського господарства та полювання. Повноваження Ради міністрів Автономної Республіки Крим у галузі мисливського господарства та полювання. Повноваження обласних, районних, Київської та Севастопольської державних адміністрацій у галузі мисливського господарства та полювання. Повноваження Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласних, районних, Київської і Севастопольської міських рад у галузі мисливського господарства та полювання. Повноваження сільських, селищних і міських рад у галузі мисливського господарства та полювання. Громадські організації мисливців.

Тема 5. Право на полювання

Право на полювання. Полювання з використанням вогнепальної мисливської зброї. Дії, що прирівнюються до полювання. Умови організації та здійснення полювання іноземцями. Документи на право полювання. Способи полювання: індивідуальне полювання; колективне полювання; колективне полювання з нагоничами (облавне полювання). Ліміти використання мисливських тварин. Дозволи на добування мисливських тварин. Терміни полювання. Заборони щодо здійснення полювання. Техніка безпеки на полюванні

Тема 6. Упорядкування мисливських угідь

Порядок проведення упорядкування мисливських угідь наданих у користування. Екологічні засади класифікації та оцінювання мисливських угідь. Засади комплексного лісомисливського району, області, округи. Характеристика лісомисливських областей, округ та районів. Продуктивність та видова різноманітність мисливських угідь. Типологія і бонітування мисливських. Характеристика кормових і захисних властивостей мисливських угідь у розрізі

природних зон, областей, округ, районів типів і класів. Зміна структури, кормових і захисних властивостей мисливської фауни під впливом господарської діяльності людини. Облік чисельності та добування мисливських тварин. Мета проведення обліків. Одиниці обліку. Зимові обліки: на місцях підгодівлі та скупчень. Картування слідів. Маршрутний облік звірів. Облік за екскрементами. Анкетно-опитові методи обліку. Літньо - осінній облік пернатої дичини на маршрутних смугах. Облік водоплавних птахів, відомості обліку оленеподібних та хутрових звірів. Визначення трофейної цінності самців оленеподібних у польових умовах (трофей заслугує золоту, срібну чи бронзову медаль). Встановлення потенційної кількості трофейних особин. Визначення вікової та статевої структури популяцій мисливських тварин. Обробка польових матеріалів, представлення результатів. Прогнозування динаміки зміни чисельності основних видів мисливської фауни.

Обладнання згідно з ветеринарно-санітарними вимогами майданчиків для оброблення відстріляної на полюванні дичини.

Комплексні заходи, спрямовані на відтворення, у тому числі штучне, мисливських тварин, збереження і поліпшення середовища їх перебування. Розміри і порядок виділення відтворювальних ділянок. Екологічні основи планування та проведення біотехнічних заходів у мисливських угіддях. Покращення кормових і захисних властивостей лісових угідь. Ремізи. Кормові поля. Заготівля та зберігання кормів. Підгодівля мисливських тварин. Типи біотехнічних споруд та їх розташування в угіддях. Мисливські вежі, годівниці, підгодівельні майданчики, солонці, гальковиська і порхалища. Визначення пропускної спроможності мисливських угідь. Вимоги до створення егерської служби.

Модуль 2

Тема 1. Оптимізація структури популяцій мисливських тварин

Поняття про структуру популяцій тварин. Теоретичні засади та основи керування популяціями мисливських тварин. Статева та вікова структура популяції. Вікові групи. Нормативи статевої та вікової структури вилученої частини популяції оленеподібних. Цільові програми управління популяціями копитних. Моделі потенційної продуктивності та обсягів добування у популяціях мисливських тварин.

Тема 2. Селекційний та вибірковий діагностичний відстріли мисливських тварин для ветеринарно-санітарної експертизи

Умови та порядок здійснення селекційного та вибіркового діагностичного відстрілу мисливських тварин для ветеринарно-санітарної експертизи. Порядок відстрілу мисливських тварин у встановлених ветеринарною службою вогнищах сказу та інших небезпечних захворювань. Порядок здійснення відстрілу та відлову вовків, бродячих собак і котів, сірих ворон, сорок, граків. Умови та порядок добування мисливських тварин для наукових цілей, переселення в нові місця перебування. Продукція полювання, мисливські трофеї. Порядок обліку добутої пернатої дичини та хутрових звірів, а також копитних тварин, добутих мисливцем під час полювання. Порядок здачі користувачеві мисливських угідь скинутих рогів оленя, сарни, лося, загиблих тварин а також відновлених хворих чи травмованих живих тварин. Порядок реєстрації мисливських трофеїв і оформлення трофейного листа. Надходження від ведення мисливського господарства. Ліцензії на добування лані, оленів лісового та плямистого, сарни, лося, муфлона, бабака, бобра, нутрії вільної, ондатри, кун лісової та кам'яної, норки американської, тхора лісового. Розподілення коштів від реалізації Користувачам мисливських угідь ліцензій, а також за видачу посвідчень Мисливця та щорічних контрольних карток обліку добутої дичини і порушень правил полювання.

Тема 3. Контроль за полюванням та веденням мисливського господарства

Державний контроль у галузі мисливського господарства та полювання. Громадський контроль за полюванням. Громадські інспектори охорони навколишнього природного середовища та громадські мисливські інспектори.

Тема 4. Відповідальність за порушення законодавства у галузі мисливського господарства та полювання

Відшкодування збитків, завданих внаслідок порушення законодавства у галузі мисливського господарства та полювання. Такси для обчислення розміру відшкодування збитків, завданих унаслідок порушення законодавства в галузі мисливського господарства та полювання.

Тема 5. Основні вимоги та принципи охорони, раціонального використання і відтворення тваринного світу

Збереження умов існування видового і популяційного різноманіття тваринного світу в стані природної волі; недопустимість погіршення середовища перебування, шляхів міграції та умов розмноження; збереження цілісності природних угруповань науково-обґрунтованих нормативів і лімітів добування мисливського фонду.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Форма навчання: денна				Форма навчання: заочна			
	Усього	у тому числі			Усього	у тому числі		
		лекції	практичні	самостійна робота		лекції	практичні	самостійна робота
1-й семестр								
Модуль 1								
Тема 1. Зарубіжний досвід розвитку мисливського господарства.	10	2	2	8	74	4	2	68
Тема 2. Мисливські тварини як природний ресурс загальнодержавного значення	10	2	2	8				
Тема 3. Право власності на мисливських тварин та право користування цими тваринами	10	2	2	8				
Тема 4. Державне регулювання у галузі мисливського господарства та полювання	10	2	2	8				
Тема 5. Право на полювання	10	2	4	8				
Тема 6. Упорядкування мисливських угідь	14	4	4	8				
Модульна контрольна робота	2	2	-	-				
Разом за модуль	66	16	16	48	74	4	2	68
Модуль 2								
Тема 1. Оптимізація структури популяцій мисливських тварин	26	2	4	16	76	4	4	68
Тема 2. Селекційний та вибірковий діагностичний відстріли мисливських тварин для ветеринарно-санітарної експертизи	10	4	2	8				
Тема 3. Контроль за полюванням та веденням мисливського господарства	12	2	2	8				
Тема 4. Відповідальність за порушення законодавства у галузі мисливського господарства та полювання	12	4	2	8				

Тема 5. Основні вимоги та принципи охорони, раціонального використання і відтворення тваринного світу	22	2	2	10				
Модульна контрольна робота	2	2	-	-				
Разом за модуль	84	16	12	52	74	4	4	68
Разом за семестр	150	32	28	-	150	8	6	136

6.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Визначення середнього класу бонітету мисливських угідь користувача мисливських угідь	4 / 5	0,5
2	Розрахунок впливу різноманітних чинників на стан мисливської фауни та уточнення класу бонітету	4	0,5
3	Визначення оптимальної чисельності мисливських тварин	4	1
4	Розрахунок приросту поголів'я та обсягів експлуатації мисливських тварин	4	1
5	Розрахунок пропускної спроможності господарства	2	0,5
6	Розрахунок об'ємів заготівлі та викладки кормів	4	1
7	Визначення необхідної кількості біотехнічних споруд	4	1
8	Розрахунок площ кормових та захисних ремізів	2	0,5
Разом		28	6

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Зарубіжний досвід розвитку мисливського господарства	8	11
2	Мисливські тварини як природний ресурс загальнодержавного значення	8	11
3	Право власності на мисливських тварин та право користування цими тваринами	8	11
4	Державне регулювання у галузі мисливського господарства та полювання	8	11
5	Право на полювання	8	12
6	Упорядкування мисливських угідь	8	12
7	Оптимізація структури популяцій мисливських тварин	8	12
8	Селекційний та вибірковий діагностичний відстріли мисливських тварин для ветеринарно-санітарної експертизи	8	12
9	Контроль за полюванням та веденням мисливського господарства	8	12
10	Відповідальність за порушення законодавства у галузі мисливського господарства та полювання	8	12
11	Основні вимоги та принципи охорони, раціонального використання	10	12

	і відтворення тваринного світу		
	Разом	90	136

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби: комп'ютер, проектор, мережа інтернет домену uzhnu.edu.ua (www.uzhnu.edu.ua), платформа електронного навчання ДВНЗ «УжНУ» (<https://e-learn.uzhnu.edu.ua>), повидільна база лісів ВО «Укрдержліспроект» .

Матеріальне забезпечення: Проекти організації мисливських господарств, матеріали впорядкування мисливських угідь.

Програмне забезпечення: Програмний пакет Microsoft product description Win starter7 sp1, ПЗ «Лісовпорядник».

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Бондаренко В. Д. Біотехнія: навч. Посібник. Ч. 1. Львів: ІЗМН, 1998. 200 с.; Ч. 2. Львів: ІЗМН, 2002. 352 с.
2. Бондаренко В. Д. Біотехнія: навч. Посібник. Ч. 2. Львів: ІЗМН, 2002. 352 с.
3. Бондаренко В. Д., Делеган І. В. Мисливствознавство. - К.; РН МКВОБ, 1993.- 197 с
4. Делеган І.І. Біологія лісових птахів і звірів: навч. посіб / І. Ст. Делеган, І. І. Делеган, І. І. Делеган; ред. І. Ст. Делеган. - Л.: Поллі, 2005. - 600 с.
5. Настанова з упорядкування мисливських угідь. Київ, 2002. 113 с.

Допоміжна література

1. Лебедева Н.І., Петриченко В.В. Біотехнія. Навчально-методичний посібник до лабораторних робіт. Запоріжжя: ЗНУ, 2008. 90 с.
2. Новіцький Р.О., Домніч В.І. Основи мисливствознавства: Навч. посібник. Д.: Артлогос, 2011. 72 с.
3. Гузій А.І., Поліщук О.Є. Методичні вказівки до розробки дипломного проекту «Лісове мисливствознавство». Житомир, 2005. 96 с.
4. Потіш Л. А. Методичні вказівки для виконання практичних робіт із дисципліни "Основи мисливствознавства" / Л. А. Потіш, В. І. Роман. – Ужгород: Видавництво УжНУ "Говерла", 2020. – 32 с.
5. Потіш Л.А. Методичні вказівки для виконання практичних робіт із дисципліни «Мисливствознавство» / Л.А. Потіш, В.І. Роман. – Ужгород: Видавництво УжНУ "Говерла", 2020. - 32 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Закон України «Про мисливське господарство та полювання» від 7 лютого 2017 року N 1832-VIII. – Режим доступу - http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T001478.html.
2. Про затвердження Порядку проведення упорядкування мисливських угідь № 56 від 21.06.2001 – Режим доступу - <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0771-01#Text>
3. Офіційний сайт Закарпатського обласного управління лісового і мисливського господарства - <https://zakarpatlis.gov.ua/>